821/09

Den 27. maj 2009 blev i sag nr. 75.049:

xxxx xxxxx xxxxxxxx
xxxxx xxxxxx xx
xxxx xxxxxxxxx

mod

Forenede Gruppeliv
Krumtappen 4
Postbox 442
2500 Valby

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har gruppelivsforsikring med invalidesum i Forenede Gruppeliv klager over, at selskabet har afvist at udbetale invalidesummen.

Selskabet henviser til, at det ikke er sandsynliggjort, at klagerens erhvervsevne er nedsat med mindst 2/3, hvilket er et krav for udbetaling i henhold til de gældende forsikringsbetingelser.

Klageren, der er født i 1950 og har været direktør i eget bureau, har gruppelivsforsikring i Forenede Gruppeliv. Den giver i henhold til forsikringsbetingelserne ret til udbetaling af invalidesum, såfremt den generelle erhvervsevne bliver nedsat til 1/3 eller mindre.

Det fremgår af sagen, at klageren lider af tinnitus. Af klagerens journal fremgår:

"14/03/08 (AK)
Degeneratio nervi acustici dxt. et sin.
Asymmetrisk hø.sidigt højtonetab
Tinnitus auris dxt. et sin.
57-årig mand, arbejdet i 5 år i L. for 35 år siden, stort set uden anvendelse af høreværn.
Er jæger, hø.håndet, og derunder støjeksponeret til ve. øre.
Endvidere været støj under affyring af fyrværkeri.
Klager over tinnitus bilat
Røget 7 - 10 cigarer dagligt indtil for 10 år siden.
Klager primært over hørenedsættelse og tinnitus.

Smører ørerne med salve og steroid påført på vatpind.
Klager over det klør og der er ubehag i ørerne.
Informerer om øregangshygiejne.
Renser op for en del cerumen bilat.
Hele og velluftede trommehinder bilat.
Cavum oris, collum: nat.
Audiogrammet viser et symmetrisk højtonetab ved 4000 Hz på 75 dB.
Der efter er der asymmetri, hvor hø. dykker til 95 ved 8000 og ved samme frekvens ses ve. på 50 dB.
Der er en DL på 0 hø., 8 % ve.
Henviser til MR på mistanke om acusticusneurinom.
Kontrol; her 10 dage efter mhp. henvisning til formodentlig S. PH/ak f

21/04/08 (AK)
Tinnitus auris dxt. et sin.
Degeneratio nervi acustici dxt. et sin.
MR-scanning viser normale forhold intracranielt.
Der ses fortykkede slimhinder i sinus maxillaris, mest ved ve.
Pt. fortæller, at han har husstøvmideallergi. Reagerer på tryksværte m.m. Får antihistamin herfor.
Været lidt kataralsk forud for MR-scanningen.
Objektivt:
Ses øget sekret i ve. side, purulent.
Nat. forhold, specielt ve. side.
Er meget generet af sin bilaterale tinnitus. Er på grund heraf ved at afvikle sit …-firma.
Har svært ved at følge med ved møder.
Henviser derfor pt. til høreapparatbehandling, Aa."

Af notat af 23/4 2008 fra speciallæge i øre-, næse- og halssygdomme P.H. fremgår:

"57-årig med eget firma indenfor …, der er voldsom plaget af sin bilaterale tinnitus og er derfor ved at afvikle sit firma.
Audiogrammet som anført.
Der er foretaget MR-scanning, der viser normale intracranielle forhold.
Har sagt til pt., at han skal tøve med afvikling af sit firma indtil han har fået høreapparater.
Der er en DL på 0 % hø., 8 % ve."

Klageren anmeldte ved skadeanmeldelse af 28/6 2008 til selskabet, at han på grund af tinnitus havde været nødsaget til at afhænde sin virksomhed pr. 1/8 2008, da han ikke var i stand til at varetage sit arbejde deri. Af skadeanmeldelsen fremgår:

"Jeg falder lidt udenfor skemaets spørgsmål, fordi tinnitus er en sygdom som er svær at forklare på hvornår skaden blev pådraget. Jeg har således ikke et klokkeslæt for hvornår sygdommen indtrådte første gang. Men i februar i år forværres tinnitus i extrem grad. Samtidig er jeg selvstændig og direktør for et selskab, hvor jeg selv bestemmer over min egen arbejdstid. Det betyder, at besvarelsen af spørgsmål 2 og 6 er vanskelig, fordi jeg kun arbejder når jeg skal. Jeg arbejder effektivt 2-4 timer hver dag, men falder i søvn af udmattelse: Jeg kan kun tale med max: 2 ansatte ad gangen. Min virksomhed er sat til salg af samme årsag, og jeg har ikke arbejde efter 1.8. 2008. Hvis jeg skal uddybe svaret til spørgsmål 11,

er svaret at jeg ikke kan koncentrere mig og 'samle mig'. Min effektive daglige arbejdstid er ca. 2-4 timer."

Af notat fra Center for Hjælpemidler og Kommunikation fremgår:

"**Beskæftigelse (nuværende/tidligere):**
Har bl.a. arbejdet på … lufthavn i meget støj i 4 år - men det var i 1970'erne.
Er i dag selvstændig med eget firma inden for …. Har flere ansatte, men oplever at have tiltagende svært ved at klare det, da han føler, han skal sige hva' mange gange, og han får sværere og sværere ved at følge med i kommunikationen.
Det betyder, at han føler håbløshed, og at han som chef mister autoritet.
Benytter mail mere og mere for at undgå kontakt.

Varighed af tinnitus og forhold/omstændigheder omkring dens debut:
Oplevede en nat i 2003, at han pludselig vågnede med en voldsom tinnitus. Så voldsom at han tog en hovedpinepille, bankede hovedet ind i sit skab for at slippe fri og gemte hovedet i sin dyne. Han har haft tinnitus siden.

Tidligere behandling/forsøg på behandling mod tinnitus:
Ingen.

Klientens egen beskrivelse af sin tinnitus (tone, styrke, variation mv.):
Tinnitus er en høj hyletone med klimt som en kirkeklokke.
tinnitus er med svingende styrke, uden dog at forsvinde helt på noget tidspunkt.

THI score (S 1):
74 **-** tyder på en svær tinnitus. Han giver da også under samtalen udtryk for, at tinnitus generer meget og han føler sig ret håbløs. Samtidig er han ikke meget for høreapparater, da han mener, de underminerer autoriteten, og at man vil blive betragtet som mindre kompetent som mennesker med høreapparater. Han fortæller, at så han en person med høreapparater, ville han gå til en anden, da han ville formode, at den hørehæmmede ikke ville kunne høre.

Bemærkninger til THI:
Se ovenstående

Forhold omkring søvn:
Tinnitus er værst ved indsovning.
Falder egentlig ret hurtig i søvn, men vågner så i løbet af natten og kan ikke sove. Han er så meget træt næste morgen og oplever i løbet af dagen, at han overmandes af træthed.

Tilbydes bedsidemasker til afprøvning. Det vil han gerne, men giver udtryk for, at han ikke helt tror på at den virker.

Forhold omkring arbejde:
Har sat sit firma til salg. Oplever ikke længere at kunne klare arbejdet.

Stressfaktorer:
Føler Sig ikke stresset.

Spændinger (nakke, skulder, kæbe), blodtryk:

Ingen.

Medicin:
Ingen. Tager meget sjældent smertestillende medicin.

Målinger (audiometri) foretaget på CHK:
Ikke foretaget målinger.

Støjfølsomhed:
Ikke målt

Kort resumé af samtalen:
H.S. vurderes at være voldsomt plaget af tinnitus, og han er funktionsmæssigt påvirket af sin lidelse. Han har tillige en højfrekvent hørenedsættelse, så resultat med behandling af HA vurderes at blive god.
Han er dog meget skeptisk, og stiller sig tvivlende overfor behandlingen/bedsidemaskeren.
Han synes selv, at høreapparater minimerer hans kompetence, men er også nok klar over, at han har en fordom i den henseende.
Vi taler foruden tinnitus og hørenedsættelse også om tekniske hjælpemidler såsom Artone mobilhalsslynge og adapter til TV. H. er dog ikke interesseret i yderligere tekniske hjælpemidler. Men nu har jeg oplyst ham om muligheden, og skulle han senere få interesse, så ved han lidt om hvad der findes.

Derfor vurderer jeg også, at HA skal være med telespole. Han vil ellers helst have dem så små som muligt. Spørger til cic apparater, som jeg dog må afvise som værende brugbare for ham.
Fortæller ham at han kan få Dot fra GN Resounds, Phonak apparater eller Widex uden telespole, men at han i så fald ikke er 'fremtidssikret' og først kan få nye om 4 år.
Hvorimod hvis han vælger HA med telespole, så vil vi på sigt kunne hjælpe ham yderligere."

Selskabet anførte herefter i skrivelse af 28/8 2008 til klageren:

"Vi har modtaget speciallægeerklæring fra speciallæge i øre- næse og halssygdomme P.H., med henblik på udbetaling af invalidesummen på din gruppelivsforsikring.

På det foreliggende grundlag må vi afslå at udbetale invalidesummen med den begrundelse, at det endnu ikke er klart, hvorvidt du **varigt har mistet 2/3 af din erhvervsevne.**

Vores lægekonsulent har gennemgået speciallægeerklæringen og det fremgår af oplysningerne, at du lider af hørenedsættelse og tinnitus på begge øre. Vores lægekonsulent vurderer ud fra speciallægeerklæring fra P.H., at din erhvervsevne er nedsat, men ikke med 2/3 i ethvert erhverv.

De præcise regler for udbetaling af invalidesummen fremgår af vedlagte forsikringsbetingelser § 8. Nedsættelsen af erhvervsevnen bedømmes af EG under hensyn til dine helbredsmæssige forhold ud fra en ren lægelig vurdering. Begrænsningen af erhvervsevnen skal gælde i

- ethvert erhverv
- begrænsningen skal være varig, og
- alene skyldes helbredsmæssige forhold."

Klageren anførte som følge heraf i udateret skrivelse til selskabet:

"Jeg ønsker at klage over afgørelsen, idet jeg mener at nedennævnte forhold ikke er vægtet tilstrækkeligt i afgørelsen. Jeg mener at have mistet mere end 2/3 af min erhvervsevne.

1) Jeg har på grund af tinnitus og hørenedsættelse måttet afhænde min virksomhed. Jeg står i dag uden arbejde. Jeg har været selvstændig i 29 år, og har måttet sælge fordi jeg ikke kan koncentrere mig om at betjene mine kunder, og fordi jeg har mistet min autoritet overfor mine medarbejdere. Jeg kan desuden ikke fagligt magte at udøve mit erhverv.

2) Det fremgår af erklæringen fra Center for Hjælpemidler og Kommunikation …, at de vurderer mit mén til 74%. (=thi 74). Dette faktum mener jeg ikke får den vægtning i forhold til speciallægens udtalelse, og den vurdering som lægekonsulenten lægger til grund for afslaget. Undersøgelsen hos CHK var langt grundigere end speciallægens.
Jeg beder derfor om fornyet vurdering af min sag."

Center for Hjælpemidler og Kommunikation anførte i skrivelse af 2/10 2008 til klageren:

"På foranledning af forsikringsselskabets brev til dig, hvori der er anført, at du har afslået høreapparatbehandling, har jeg lavet et forløbsoversigt, over den behandling du har modtaget via CHK.

April 2008 henvises du til CHK via din ørelæge.

9. maj 2008 er du til samtale her på CHK, hvor vi taler om tinnitus, strategier for at leve med tinnitus og høreapparatbehandling. Du er usikker og tvivlende overfor om høreapparater hjælper, men du accepterer at vi prøver det. Du får endvidere en Besidemasker med hjem på prøve, for at afklare om den kan være med til at give dig en bedre søvn.

13. juni 2008 får du udleveret Micro SaviaArt fra Phonak med telespole, så du er fremtidssikret, såfremt der på sigt bliver behov for ekstra hjælpemidler. Samtidig får du udleveret en KeyPilot (fjernbetjening til høreapparaterne)

Bedsidemaskeren aflevere du igen. Den har ikke hjulpet på søvnen.

Ved kontrol den 16. juli 2008 oplyser du, at du har brugt høreapparaterne flittigt, men at du ikke synes de har hjulpet på din tinnitus.

CHK udsender i august måned et opfølgende spørgeskema, hvori det fremgår at din tinnitus er blevet værre. Der er ikke yderligere behandlingstiltag via CHK.

Dette er en kort oversigt over det forløb, der har været her på centeret."

Klageren har ved skrivelse af 1/12 2008 over for nævnet nedlagt påstand om, at selskabet skal anerkende, at han er berettiget til udbetaling af invalidesum. Klageren har til støtte herfor anført:

"Efter fremsendelse af ansøgning om invalidesum den 28. juni 2008, indhentes forskellige attester fra speciallæge og fra Center fra Hjælpemidler og Kommunikation (CHK) …. Der gives afslag med den begrundelse at det ud fra et lægefagligt synspunkt ikke er mere end 2/3 nedsættelse af arbejdstabet. Efter en misfortolkning i Forenede Gruppeliv i sagsfremstillin-

gen fra CHK som bliver rettet, indsender jeg en mail den 2. september hvori jeg meddeler, at jeg har afstået min virksomhed (gennem 29 år) p.g.a. af min sygdom og nu er syg.
Jeg mener at have krav på invaliderente når jeg rettelig ER syg og ikke har arbejde, uanset den lægefaglige vurdering mener noget andet. Jeg sælger ikke en ellers velfungerede og veletableret virksomhed uden grund."

Selskabet har ved skrivelse af 28/1 2009 til nævnet fastholdt sin afgørelse. Selskabet har til støtte herfor anført:

"Det er vores vurdering, at klageren vil kunne bestride et arbejde, som tilgodeser de skånehensyn som persisterer på grund af tinnitus og hørenedsættelse. Speciallæge P.H. var af den opfattelse, at et høreapparat ville have gavnlig effekt på klagers tinnitus og henset til, at klager kun i en kortere periode har afprøvet høreapparatet, er det uvist hvorvidt høreapparatet vil have en gavnlig effekt.

På den baggrund og med de oplysninger vi er i besiddelse af, er det vores opfattelse, at klagerens erhvervsevne ikke er nedsat i det omfang, som udbetaling af invalidesum betinger."

Klageren anførte herefter i skrivelse af 4/2 2009:

"Det er ikke ukorrekt fremstillet af [selskabet], at jeg 'kun har gået med høreapparat i en kortere periode, og uvist om hvorvidt høreapparatet har en gavnlig effekt'. Jeg har gået med høreapparat HVER ENESTE DAG siden dagen efter jeg fik det udleveret af Center for Hjælpemidler og Kommunikation … i forsommeren.

[Selskabet] skriver endvidere, at 'jeg skulle tøve med at afvikle mit firma, så længe jeg ikke havde afprøvet høreapparat'. Det er en fordrejning. Sandheden er, at jeg netop IKKE solgte firmaet før jeg havde haft høreapparaterne i en længere periode. Jeg solgte mit gamle firma 1.08.2008 og havde da haft høreapparaterne i ca. 1 1/2 måned. De har ikke nedsat min tinnitus.

Den vurdering som Forenede Gruppeliv ligger til grund for afgørelsen er truffet ud fra en lægelig vurdering som ensidigt er truffet af selskabets egne specialister.

Til støtte herfor har selskabet modtaget journaludskrift fra speciallæge P.H.. Jeg har ikke haft lejlighed til at læse journalen; men jeg betvivler P.H.s grundighed. De 3 konsultationer havde karakter af 'ekspedition' og foregik under tidspres. En afgørelse burde træffes af uvildige og ikke af egne eksperter.

Jeg er syg. Jeg har ikke kunnet bestride et arbejde fordi sygdommen helt har taget magten i mit liv. Det er et faktum som af Forende Gruppeliv bliver afvist uden belæg. Jeg måtte sælge mit livsværk af det firma som jeg har haft i 29 år, - det gør man ikke uden det er strengt nødvendigt.

Min tinnitus er blevet værre og høreapparaterne ikke har afhjulpet min situation. Siden konsultationen hos Center for Hjælpemidler og Kommunikation … fandt sted, har tinnitus forværret mit liv."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**§ 8. Udbetaling af Invalidesum**

Stk. 1. Invalidesummen udbetales, hvis gruppemedlemmets erhvervsevne i forsikringstiden på grund af sygdom eller ulykke skønnes varigt nedsat til en tredjedel eller derunder. Såfremt gruppemedlemmet ved lægebehandling, omskoling, genoptræning eller uddannelse kan bringe sin erhvervsevne over førnævnte grænse, er betingelserne for udbetaling ikke opfyldt.

Stk. 2. Nedsættelsen af erhvervsevnen bedømmes af FG under hensyn til gruppemedlemmets helbredsmæssige forhold ud fra en ren lægelig vurdering. FG er berettiget til at indhente oplysninger fra læger, der behandler eller har behandlet gruppemedlemmet, og til at lade gruppemedlemmet undersøge af en af FG valgt læge."

Nævnet udtaler:

Indledningsvis bemærker nævnet, at det påhviler en forsikringstager at sandsynliggøre sit krav.

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet, at det ikke af klageren er sandsynliggjort, at hans erhvervsevne er nedsat med mindst 2/3, hvorfor nævnet ikke finder anledning til at kritisere selskabets vurdering.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Marianne Højgaard Pedersen

udskriften bekræftes

Henning Jønsson